

Viering van de Ekklesia Tilburg

Zondag 13 februari 2022
6e zondag door het jaar (C jaar)

Voorganger in de Schrift: Jan van der
Sman
Voorganger aan de Tafel: Hub Lenders
Lector: Gerrie van Eijndhoven
Zang: Ekklesiakoor
Klavier: Erna Melis

Tussen arm en rijk!

Opening

Het Licht wordt ontstoken

Openingslied: Dit huis van steen en woord, GM III 44

Welkom en inleiding

Allemaal van harte welkom in deze viering van onze Ekklesia. Wat fijn om hier weer samen te komen, om elkaar te ontmoeten en om stil te staan bij wat ons inspireert, troost en bemoedigt. Hier brengt de zon kleur in ons grijze bestaan. Wat is het fijn om biddend en zingend samen te zijn rond de bron van alle liefde en bezieling.

We horen vandaag in de lezing van Lucas dat Jezus zich heeft teruggetrokken op een berg om in de stilte van de nacht de God van zijn bezieling te ontmoeten. Daarmee staat Jezus in de lijn van de eerste lezing waarin we Jeremia horen zeggen dat gezegend is wie niet afgaat op wat mensen zeggen, maar vertrouwd op het woord van de Ene. Bij het aanbreken van de dag gaat Jezus naar zijn leerlingen en daalt met hen van de berg af om de verzamelde menigte toe te spreken. Bij Lucas houdt Jezus geen Bergrede, maar een Veldrede, geen hoogverheven bespiegelingen, maar praktische goede raad voor een gelukkig bestaan in het alledaagse leven.

Centraal staat een thema dat nog steeds actueel is: de groeiende tegenstelling tussen arm en rijk. We worden vandaag uitgenodigd om tussen arm en rijk de verbindende schakel te zijn. Laten we stil worden om ons hart te openen voor het woord van de Ene, de Bron van alle liefde en wijsheid.

Stilte – Gebed

Goede God, Bron van wijsheid en kracht, bron van licht op onze weg. Wees ons nabij in deze wereld vol groeiende tegenstellingen. Bevrijd ons van de angst voor al wat ons bedreigt. Open ons hart voor uw liefdevolle nabijheid. Sterk ons geloof en vertrouwen in de weg die Jezus ons wijst, Een weg naar een wereld van gerechtigheid en liefdevolle verbondenheid. Wat zou het mooi zijn als onze wereld steeds meer uw koninkrijk op aarde wordt.

Viering rond de Schrift

Lied: Verdoofd en schamper RB II 69

Eerste lezing: Jeremia 17, 5 - 8

Lied: Psalm 1-gezing GM III 185

Tweede lezing: Evangelie van Lucas 6, 17 en 20 - 26

Muziek

Overweging

Schrijnend onrecht

Vier maal 'gelukkig jullie', viermaal 'wee jullie'. Jezus plaatst ze wel heel scherp tegenover elkaar: de armen met hun honger en verdriet, geminacht en vaak verworpen als oud vuil, en daarnaast de rijken met hun overvloed en plezier, met hun roem en aanzien. Vier maal een hoopvolle belofte voor de armen en scherpe dreigementen voor de rijken!

De tegenstelling arm en rijk is het centrale thema in het evangelie van Lucas en komt op allerlei manieren terug. Het heeft hem blijkbaar diep geraakt dat Jezus zozeer begaan is met het lot van kwetsbare mensen.

Jezus kiest de zijde van de arme, de treurende en vertrapte mensen. Hij is ervan overtuigd dat armen fundamenteel onrecht wordt aangedaan. Hij

ziet en weet dat rijkdom veelal verworven wordt ten koste van de armen. Rijk-zijn is onrechtvaardig, want het berooft de armen van hun recht op een menswaardig bestaan.

Jezus is niet de eerste die dit scherp doorziet. Het is een thema dat bijna bij alle profeten ter sprake komt. Zo fulmineert Jesaja al tegen zijn rijke landgenoten en stelt hij het sociale onrecht fel aan de kaak: 'U hebt de wijngaarden leeggeplunderd, met het geroofde goed van de armen uw huizen gevuld. Met welk recht vertrapt u mijn volk, verplettert u de armen?' (Jesaja 3,14-15). 'Wee degene die huis na huis opkoopt, die akker bij akker trekt tot er geen plaats meer overblijft voor anderen, en alleen hij nog bezittingen heeft in het land'(Jesaja 5,8). 'God hoopt op recht, maar hij ziet onrecht, Hij ziet geen betrachting van recht, maar verkrachting van recht'(Jesaja 5, 7).

Het zijn eeuwenoude beschuldigingen, maar helaas ook in onze tijd nog onverminderd actueel. Het wordt steeds duidelijker dat onze rijkdom en welvaart groeit ten koste van natuur en milieu en ten koste van kwetsbare mensen. Het verschil in vermogen tussen armen en rijken blijft alsmaar groeien. Hoe kan het dat de uitbuiting van mens en natuur wereldwijd steeds massaler doorgaat terwijl al eeuwen duidelijk is dat het een doodlopende weg is? Hoe kan het toch dat ondanks de oude profetieën en ondanks het christendom er in al die eeuwen nauwelijks iets veranderd is. Heeft het wel zin om gehoor te geven aan de oproep van Jezus en de profeten?

IJdele hoop?

In Jezus leefde een geloof dat alle twijfel en teleurstelling overstijgt. Het was zijn vurige verlangen dat aan dit massale onrecht spoedig een einde zou komen. Hij hoopte dat eindelijk de dag zou aanbreken waarop de gerechtigheid zou zegevieren. Dat eindelijk een wereld van vrede, rust en veiligheid zou aanbreken. Bemoedigend sprak hij tot de armen: 'Wees verheugd als die dag komt en springt op van blijdschap, want jullie zullen rijkelijk beloond worden in de hemel'.

In de tijd van Jezus verwachtten velen dat God op een dag vanuit de hemel zou ingrijpen om in de wereld orde op zaken te stellen. Ook de eerste christenen dachten de komst van Gods koninkrijk nog mee te maken. Feitelijk is die dag niet gekomen, althans niet als een donderslag bij heldere hemel. Misschien, dachten velen, breekt die nieuwe tijd pas aan na de ondergang van de wereld, aan het einde der tijden. Misschien is er voor ons pas een hemel na onze dood.

Maar toch zien we onmiddellijk de werkelijkheid veranderen waar Jezus zich laat zien. De dag van de ontmoeting met Jezus is de dag van nieuw leven. Het optreden van Jezus doet iets met mensen. Hij heeft niet een houding van “Stil maar wacht maar alles wordt nieuw”. Zijn optreden laat zien dat het nieuwe leven begint op de dag dat we zelf de handen uit de mouwen steken. De wereld om ons heen verandert zodra we Jezus navolgen. Ook al is Gods koninkrijk een visioen achter de horizon, het werken aan gerechtigheid op zich schenkt al vrede en een warme verbondenheid. Weliswaar leert Jezus ons bidden: ‘Vader uw koninkrijke kome’(Lucas 11,2). Maar zijn leven laat zien dat wij geroepen zijn om als instrumenten in Gods hand dat koninkrijk van vrede nu te verwerklijken. Waar liefde centraal staat ontkiemt een wereld van gerechtigheid. Daar waar vriendschap is en vrede, daar waar liefde is daar is God(s Koninkrijk).

Bronnen van vertrouwen

Hoe kon Jezus geloven in een wereld van vrede, terwijl de ellende sinds Jesaja alleen maar groter geworden was? Hoe kunnen wij ons uit volle overtuiging inzetten voor gerechtigheid als de kloof tussen arm en rijk alsmaar grote wordt? Jezus vindt de bron van zijn vertrouwen in zijn diepste innerlijk. Daar komt het woord van de Ene tot leven. Als je luistert naar wat diep in je hart leeft kun je niet anders dan geloven in de weg die Jezus ons wijst.

Voordat hij zijn Veldrede uitsprak, had hij de nacht doorgebracht op een berg om te bidden tot zijn God. In de stilte vindt Jezus de kracht die hem uittilt boven zijn angst en onzekerheid. Daar vindt hij het vertrouwen om alle onmacht en teleurstelling te overstijgen. In de stilte vindt hij de bron die hem ten diepste vervult, de bron van zijn bezieling en inspiratie, de God die hij zijn Vader noemt.

Jezus weet dat die bron ook leeft in de harten van mensen. Hij leert ons luisteren naar de stem van ons hart. Daar openbaart zich dat een leven van liefde, goedheid en vrede onze bestemming is. Dat is het ware leven waar de Bijbelse Geschriften van getuigen, dat is de bedoeling van Gods schepping. Tegen de stroom van alle kwaad in, is dát het leven dat Jezus ons aanreikt. Ook al zien we mensen elkaar verschrikkelijke dingen aandoen, ook al maken we keuzes die onszelf en onze wereld schaden, Jezus gelooft heilig dat diep in elke mens het verlangen leeft om telkens opnieuw op weg te gaan naar dat ware leven. Hij roept ons dan ook steeds weer op om tot inkeer te komen en te leven vanuit dat diepste innerlijk. Ons zelf en elkaar het kwaad vergeven en opnieuw

beginnen is misschien wel de belangrijkste bijdrage aan de vrede van Gods Koninkrijk.

Innerlijke diepte

Als we stil worden en ons hart openen kan Gods liefdevolle nabijheid ook ons raken tot in het diepst van onze ziel. We hoorden het in de eerste lezing vandaag: Gezegend is de mens die niet afgaat op wat mensen zeggen maar vertrouwt op het woord van de heer en zich veilig weet bij hem. Zo een mens vol vertrouwen wordt vergeleken met een boom aan de rivier met zijn wortels in levend water. Het is een krachtige boom die door hitte en droogte heen volop vruchten voortbrengt. Als we stil worden en ons hart openen voor de bron van alle leven kan een woord, een ritueel, een lied, krachten in ons oproepen die ons zelf verrassen. Onverwacht kunnen er lichten op ons pad verschijnen die onze ogen openen en ons de weg wijzen. Spontaan kunnen er ingevingen, inzichten in ons opkomen vanuit het niets. We kunnen zomaar de rijkdom van eenvoud en nederigheid ervaren. In ons verdriet openbaart zich plotseling de kracht van onze tranen. Nieuw leven ontplooit zich waar we dachten dat alles dood was.

Geraakt door Gods liefdevolle nabijheid, geloven we, nee, weten we dat liefde alle kwaad overwint. Op de dag dat we mensen bevrijden van armoede en honger, dat we tranen drogen en vertrapten oprichten, op die dag komt Gods Koninkrijk tot leven. Als onze liefde de verbindende schakel is tussen arm en rijk, dan ontkiemt daar een hemel op aarde. Amen

Lied: In de hemel onze vader GM III 16

Mededelingen en collecte

Muziek

Viering rond de Tafel

Klaarmaken van de tafel

Uitnodiging aan tafel

Tafelgebeden

Intenties en gebed

lied: Gij die de stomgeslagen mond verstaat RB II 64

Vredeswens / Onze Vader

Breken en delen

Muziek

Slot

Voorbede

Goede God, bron van alle leven, maak het stil in ons, raak ons aan met uw liefde. Moge uw nabijheid ons de kracht geven om de verleidingen van macht en rijkdom te weerstaan. Moge uw liefde zichtbaar worden in ons omgaan met de mensen, die arm zijn, honger hebben, treuren of vertrapt zijn. Moge ons geloof in uw koninkrijk op aarde de bron zijn van een rijk en vreugdevol bestaan.

Stilte

Goede God, schenk onze ekklesia en al uw kerken de moed om uw wijsheid te verkondigen. Geef ons de kracht om tegen de stroom in te kiezen voor een samenleving waar de groeiende tweedeling wordt doorbroken. Moge uw kerken gemeenschappen zijn, waar in de stilte uw stem spreekt, waar inspiratie en bezieling te vinden is voor het omgaan met de grote vragen van onze tijd.

Stilte

Goede God, moge degenen die in onze wereld verantwoordelijkheid dragen, steeds meer oog krijgen voor wat recht doet aan uw mensen. Geef hen gevoel voor de kwetsbaarheid van mens en natuur. Schenk hen de moed om te doen wat hun hart hen ingeeft. Wees een bron van kracht en inspiratie voor allen die zich wereldwijd inzetten voor een nieuwe, menswaardige wereld.

Acclamatie: Gij die het sprakeloze bidden hoort GM III 52

Afsluiting en Zegen

Misschien hebt u in mijn overweging nog iets gemist, gelukkig de armen, ja ja, maar wat moeten we met dat 'wee u rijken'. Het zou mij niet verbazen als u daar een beetje mee in uw maag zit. Maar er is niets mis met rijk zijn, ook rijkdom kan zalig zijn. Als u ziet hoe armzalig een rijk bezit kan zijn, als u hongert naar meer gerechtigheid, als u treurt om wat

er mis gaat in onze wereld, als u alles wilt doen om vertrapten op te richten, dan kan rijkdom een zegen zijn, juist omdat rijkdom zoveel mogelijkheden biedt.

Laten wij de verbindende schakel zijn tussen arm en rijk. Laten wij een zegen zijn voor de kwetsbare mensen van onze wereld, dan zal Gods zegen ons begeleiden op onze weg door het leven.

Laten wij gaan in de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.
Amen

Slotlied: Onze Vader verborgen, GM III 18